

A בס"ד
Intro

Welcome to בבא קמא, the first of the three Masechot that pertain to the Halachos of a person's money and property. The Torah in פרשת משפטים teaches us that we are responsible and liable for damages done either directly by us, or caused by our belongings.

Those that are explicitly mentioned in the Torah are what the Mishnah refers to as

אבות

Primary categories of damagers;

And those that are not mentioned in the Torah, but are similar in nature, are referred to as תולדות

Offspring of the primary; or subcategories of damagers;

Our Masechta discusses the Halachos of נזיקין, damages, of which there are two categories:

נזקי גופו

The person causes damage; and

נזקי ממונו

One's property causes damage;

In which the מזיק, the one who damaged, must reimburse the נזיק, the one who suffered the damage, for the loss.

A
פרשת משפטים

We are responsible for damages done either directly by us or caused by our belongings.

Those that are explicitly mentioned in the Torah are what the Mishnah refers to as

אבות

And those that are not mentioned in the Torah, but are similar in nature, are referred to as

תולדות
Halachos of נזיקין
נזקי גופו
נזקי ממונו
B Today we will learn בע"ה of דף ב בבא קמא. Some of the topics we will learn about include.

ארבעה אבות נזיקין

The four primary causes of damage for which the owner is liable for תשלומין, reimbursement:

השור

An ox that caused a damages.

והבור

If a person's hole in the ground caused a היזק.

If one digs a pit in the public domain and fails to cover it, and an animal fell in and was either killed or injured, he's liable for the damages.

והמבעה

As the Gemara cites a Machlokes,

והמבעה refers either to

אדם, a person; or to

הזקן, his ox's eating, that caused a היזק.

וההבער

A person's fire that caused a היזק if he failed to guard his fire from spreading into another person's property.

B
ארבעה אבות נזיקין

וההבער
Fire

והמבעה
Refers either to an אדם or to שן

his ox's eating, that caused damages

והבור
A hole in the ground

השור
An ox

C ג' אבות נאמרו בשור
הקרן והשן והרגל
The three primary damages of an ox are;

- קרן
When an animal intentionally does damage with its horn, such as goring, it depends;
If the ox is a תם, has only gored once or twice;
The owner is only liable for half the damage.
If the ox is a מועד, the owner has been warned and the ox has gored at least 3 times;
The owner is liable for the full damage.
- שן
Literally, tooth;
When an animal does damage by eating normally for its own enjoyment;
- רגל
Literally, foot;
When an animal causes damage by walking into another person's field with no intent to do any damage, and tramples something with its feet.

The four תולדות of קרן are

- נגיפה
A שור shoves with its body.
- נשיכה
A שור bites with its teeth.
- רביצה
A שור lies down on something
- ובעיטה
A שור kicks with its feet.

The Gemara's concludes that regarding קרן

תולדותיהן כיוצא בהן

The תולדות are similar to the אב, in that

קרן דכוונתו להזיק

וממונך ושמירתו עליך

הני כוונתן להזיק

וממונך ושמירתן עליך

Just as the owner is liable for קרן, the אב, because in goring, the animal's intention was to cause damage; and the owner did not guard the שור in his possession;

So too, he is liable for the תולדות where it was also the שור's intention to cause damage; and the owner did not guard the שור in his possession.

C

**ג' אבות נאמרו בשור
הקרן – והשן – והרגל**

קרן of תולדות Four

נשיכה A שור bites with its teeth	נגיפה A שור shoves with its body;
בעיטה A שור kicks with its feet	רביצה A שור lies down on something

קרן

תולדותיהן כיוצא בהן

הני נמי כוונתן להזיק וממונך ושמירתן עליך	קרן דכוונתו להזיק וממונך ושמירתו עליך
---	--

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

ארבעה אבות נזיקין

The Torah mentions four primary causes of damage, for which the owner is liable for תשלומין, reimbursement.

1.

השור

An ox that caused damages;

2.

והבור

If a person's hole in the ground caused a היזק.

If one digs a pit in the public domain and fails to cover it, and an animal fell in and was either killed or injured, he's liable for the damages.

3.

והמבעה

As the Gemara cites a Machlokes,

והמבעה refers either to

אדם, a person; or to

היזק, his ox's eating, that caused a היזק.

4.

וההבער

A person's fire that caused a היזק if he failed to guard his fire from spreading into another person's property.

And as the Mishnah concludes

וכשהזיק

חב המזיק לשלם תשלומי נזק במיטב הארץ

If one of these four אבות caused damage, the owner is

liable to reimburse the נזק with his most superior fields.

The Mishnah points out that the Torah needed to specifically teach all four אבות.

Had the Torah mentioned only one אב, we could not have derived the others from it; as the Gemara elaborates in the later Dafim.

1

ארבעה אבות נזיקין

The Torah mentions four primary causes of damage, for which the owner is liable for תשלומין, reimbursement.

וההבער
Fire

If he failed to guard his fire from spreading and it caused damage

והמבעה

Refers either to an אדם or to שן his ox's eating, that caused damages

והבור

A hole in the ground

If one digs a pit in the public domain and fails to cover it, and an animal fell in and was injured.

השור

An ox

If one's ox caused damages

וכשהזיק
חב המזיק לשלם תשלומי נזק
במיטב הארץ

If one of these four אבות caused damage, the owner is liable to reimburse the נזק with his most superior fields.

The Mishnah points out that the Torah needed to specifically teach all four אבות.

Had the Torah mentioned only one אב, we could not have derived the others from it.

2 The Gemara points out;

אבות

מכלל דאיכא תולדות

The Mishnah implies that aside for the primary causes of תולדות there are also secondary causes of תולדות. Therefore, the Gemara asks;

תולדותיהן כיוצא בהן

או לאו כיוצא בהן

Are the תולדות similar to their אב, or not?

And the Gemara elaborates on this question by citing other Halachos where there are

אבות ותולדות:

On the one hand, regarding שבת, the Mishnah states

אבות מלאכות ארבעים חסר אחת

There are 39 primary מלאכות that are forbidden on שבת, which implies that there also are secondary מלאכות. And there

תולדותיהן כיוצא בהן

The תולדות ARE similar to the אבות, in that

לא שנא אב חטאת

ולא שנא תולדה חטאת

לא שנא אב סקילה

ולא שנא תולדה סקילה

If a person transgressed מלאכות, בשוגג, he did one of the מלאכות unintentionally, he is obligated in a חטאת; and if he transgressed במזיד, intentionally, he is punished with סקילה, stoning, regardless of whether it was an אב or תולדה.

Therefore, the only difference between אבות and תולדות regarding שבת is that

שתי אבות בהדי הדדי

אי נמי שתי תולדות בהדי הדדי

מחייב אכל חדא וחדא

If a person violated two אבות, or two תולדות of different אבות, simultaneously, he is liable for each and every מלאכה. However,

אב ותולדה דידיה

לא מחייב אלא חדא

If a person violated one אב and its own תולדה, or two תולדות of the same אב, simultaneously, he is liable for only one מלאכה.

2

אבות
מכלל דאיכא תולדות

תולדותיהן כיוצא בהן
או לאו כיוצא בהן

שבת

אבות מלאכות ארבעים חסר אחת

תולדותיהן כיוצא בהן
לא שנא אב חטאת - ולא שנא תולדה חטאת
לא שנא אב סקילה - ולא שנא תולדה סקילה

The only difference between אבות and תולדות

שתי אבות בהדי הדדי

אי נמי שתי תולדות בהדי הדדי

מחייב אכל חדא וחדא

If a person violated two אבות, or two תולדות of different אבות, simultaneously,

he is liable for each and every מלאכה. However,

אב ותולדה דידיה

לא מחייב אלא חדא

If a person violated one אב and its own תולדה, or two תולדות of the same אב, simultaneously,
he is liable for only one מלאכה.

3 On the other hand, regarding טומאה the Mishnah states;
 אבות הטומאות
 השרץ והשכבת זרע וטמא מת
 There are three primary sources of טומאה; and
 תולדותיהן לאו כיוצא בהן
 And the תולדות are NOT similar to the אבות, in that
 אב מטמא אדם וכלים
 An אב transmits טומאה even to a person or utensil,
 and certainly to a food or drink; but
 תולדות
 אוכלין ומשקין מטמא
 אדם וכלים לא מטמא
 A תולדה, which is a לטומאה, does not transmit טומאה
 to a person or utensil, only to a food or drink.

The Gemara now concludes its question:

הכא מאי

What is the status of תולדות regarding נזיקין? Is it

נזיקין

תולדותיהן כיוצא בהן

As with שבת, one IS liable for damages through a תולדה;

OR

נזיקין

תולדותיהן לאו כיוצא בהן

As with טומאה, one is not liable for damages through a תולדה.

The Gemara concludes

אמר רב פפא

יש מהן כיוצא בהן

ויש מהן לאו כיוצא בהן

Regarding some אבות נזיקין the תולדה is similar to the אב,
 while regarding other אבות נזיקין the תולדה is different than
 the אב.

=====

3 **טומאה**
אבות הטומאות
השרץ – והשכבת זרע – וטמא מת

There are three primary sources of טומאה

תולדותיהן לאו כיוצא בהן
אב מטמא אדם וכלים

תולדות
אינו מטמא
אדם וכלים

תולדות
מטמא
אוכלין ומשקין

ראשון לטומאה, תולדה, which is a לטומאה, does not transmit טומאה to a person or utensil, only to a food or drink.

הכא מאי

What is the status of תולדות regarding נזיקין?

אמר רב פפא

יש מהן כיוצא בהן
ויש מהן לאו כיוצא בהן

4 The Gemara proceeds with the sources for the four אבות נזיקין, and which אבות are תולדותיהן לאו כיוצא בהן

ת"ר ג' אבות נאמרו בשור הקרן והשן והרגל

The Torah discusses three primary damages of an ox:

1. קרן
A שור gores with its horn.
2. שן
A שור chews food with its teeth.
3. רגל
A שור tramples with its feet.

4 The sources for...

תולדותיהן לאו כיוצא בהן ארבעה אבות נזיקין

ת"ר ג' אבות נאמרו בשור הקרן והשן והרגל

רגל Tramples with its feet

קרן Gores with its horns

שן Chews with its teeth

5 The source for קרן is in the Pasuk וכי יגח שור את איש או את אשה אין נגיחה אלא בקרן

The word נגיחה refers to its horns, as one Pasuk which refers to תלושה קרן, an unattached horn, states; ויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את ארם וגו' And second Pasuk which refers to מחוברת, an attached horn, states; בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח

And in both forms of קרן it depends; תם משלם חצי נזק If a שור, who did NOT yet kill three times, kills another ox through קרן, the owner pays half the value of the ox. מועד משלם נזק שלם And if the שור already killed three times, he pays the full value of the ox.

5 קרן

וכי יגח שור את איש או את אשה אין נגיחה אלא בקרן

<p>קרן מחוברת And by an attached horn it says</p> <p>בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח</p>	<p>קרן תלושה By an unattached horn it says</p> <p>ויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את ארם וגו'</p>
--	---

מועד משלם נזק שלם
And if the שור already killed three times, he pays the full value of the ox.

תם משלם חצי נזק
If a שור, who did not yet kill three times, kills another ox through קרן, the owner pays half the value of the ox.

6 The Gemara then teaches four תולדות of קרן:

1. נגיפה
A שור shoves with its body;
2. נשיכה
A שור bites with its teeth;
3. רביצה
A שור lies down on something;
4. בעיטה
A שור kicks with its feet;

Now, the Gemara explains; נגיפה is merely considered a תולדה דקרן but not an אב, even though the Pasuk does state כי יגוף שור איש את שור רעהו
Because האי נגיפה נגיחה היא
כי יגוף שור איש את שור רעהו here refers to קרן, as the Pasuk concludes או נודע כי שור נגח הוא

However, the Pasuk which refers to the היזק of קרן to a person, states כי יגח because אדם דאית ליה מזלא
As Rashi explains
A person knows to protect himself. Therefore, the שור must deliver a נגיפה, a forceful blow, to kill him;
While the Pasuk which refers to the היזק of קרן to a שור, states כי יגוף, because בהמה דלית לה מזלא
A שור does not know to protect itself; and therefore even a נגיחה, a moderate blow will kill him.

And therefore מועד לאדם
הוי מועד לבהמה
A שור that became a מועד to kill humans is also considered a מועד regarding oxen. But מועד לבהמה
לא הוי מועד לאדם
A שור that became a מועד only to kill oxen is not considered a מועד regarding humans.

קרן of תולדות 4

4	3	2	1
בעיטה	רביצה	נשיכה	נגיפה
A שור kicks with its feet	A שור lies down on something	A שור bites with its teeth	A שור shoves with its body;

Even though the Pasuk states
כי יגוף שור איש את שור רעהו...
פאי נגיפה - נגיחה פיא

או נודע כי שור נגח הוא

<p><i>When referring to the היזק of קרן to a person the pasuk states כי יגח because</i></p> <p>אדם דאית ליה מזלא</p> <p><i>A person knows to protect himself. Therefore, the שור must deliver a נגיפה, a forceful blow to kill him</i></p> <p>And therefore מועד לאדם הוי מועד לבהמה A שור that became a מועד to kill humans is also considered a מועד regarding oxen.</p>	<p><i>When referring to the היזק of קרן to an animal the pasuk states כי יגוף because</i></p> <p>בהמה דלית לה מזלא</p> <p><i>A שור does not know to protect itself; and therefore even a נגיפה, a moderate blow will kill him</i></p> <p>But מועד לבהמה לא הוי מועד לאדם A שור that became a מועד only to kill oxen is not considered a מועד regarding humans.</p>
--	--

7 The Gemara continues to explain; שן is a תולדה דקרן but not of שן, even though they are both done with its teeth, because שן יש הנאה להזיקה
 היא אין הנאה להזיקה
 Through שן the שור enjoys the food it ate, while through both קרן and נשיכה the שור does not enjoy the היזק it causes.

And רביצה ובעיטה are a קרן תולדה דקרן but not of רגל, even though they are all done with its feet, because רגל הזיקה מצוי
 הני אין הזיקה מצוי
 The קרן of רגל is more common, because the שור constantly walks and destroys anything in its path, while the היזק of קרן and רביצה ובעיטה are not so common.
 =====

8 The Gemara concludes that regarding קרן, תולדותיהן כיוצא בהן
 The four תולדות are similar to their אב in that קרן דכוונתו להזיק
 וממונך ושמירתו עליך
 הני נמי כוונתן להזיק
 וממונך ושמירתו עליך
 Just as the owner is liable for the קרן, the אב, because the animal's intention was to cause damage, and the owner did not guard his שור; so too, he is liable for the תולדות where it also was the שור's intention to cause damage, and the owner did not guard his שור.

This discussion continues in the next Daf.

